

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra NATURENS OG FOLKE-RETTENS KUNDSKAB

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 407. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg01val-shoot-idm140427224687280/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

NOTER

- C. (d. 365 f. Kr.) romersk Feltherre og Diktator, kaldet Roms anden Grundlægger. – *Posthumius*, Aulus Postumius (5. Aarh. f. Kr.) romersk Diktator. – *naar en haver beqvem Leylighed til at*, naar en er i en passende Situation (særl. økonom.), der tillader ham at. – *Arngrims Beretning*, Arngrimur Jónsson (1568–1648), i hans Værk *Crymogæa* [dvs. Island] sive rerum Islandicarum libri tres, 1609, 1. Bog, 8. Kap. (S. 88).
- S. 253. *synderlig Indgetogenhed*, særlig Indesluttethed. – *Charondæ Lov*, Charondas (7. Aarh. f. Kr.) græsk Lovgiver. Fragmenter af hans Love findes hos *Diodorus Siculus* (se S. 116), saaledes den her nævnte Regel 12.12, 1–2. – *Jus trium liberorum*. »Trebornsret». Fædre til tre Børn blev fritaget for visse Byder. Kejseren kunde tildele andre samme Rettigheder. – *Plato de Rep.* Platons Skrift de Republica (Staten, eller om Retfærdigheden), i 10 Bøger.
- S. 254. *Carmanier*, korrektere: Carmanier, som hos Puf. 6.1.6, der citerer Strabo (se Note t. S. 68) 15.2.14. Indbyggere i Karmania, ved Nordkysten af den persiske Havbugt og det indiske Ocean, nu en Del af Iran. – *Gemeen*, almindelig, ikke-adelig. – *Reparation*, Erstatning. Bød. – *bevaret sig med*, befattet sig med, haft Samleje med. – *alleene*, kun, først.
- S. 255. *endeligen*, nødvendigvis, ubetinget. – *Hiemfærd*, Brudeudstyr. – *hænger af*, er afhængig af. – *Leyer-Vides Bød*, Lejemaaalsbøde. Bøde for Samleje uden for Ægteskab. – *fanger*, faar. – *Laug-Værge*, Lav- eller Lovværge, en af Øvrigheden beskikket Værge for en enlig Kvinde eller et Barn. – *slig Ret*, saadan Pligt. Bøde. – *Gaards-Ræffen*, Lov for Folkene ved Hoffet og paa Adclens Gaarde. – *siger nej derfor*, nægter. – *værie sig*, forsvare sig, benægte.
- S. 256. *Matrimonium Amazonicum*, Amazone-Ægteskab. – *Thalestris*, en Amazondronning. Det fortælles at hun (330 f. Kr.) i Hyrcadien med 300 Kvinder skulde være kommet til Alex. d. St. og hans Hære for at skaffe gode Fædre til deres Børn. – *Philippus 2.*, Filip d. 2., (1527–98), Konge af Spanien, giftede sig for anden Gang 1554 med Maria af England i det Haab at kunne inddrage England under sit Magtomraade, hvilket dog ikke lykkedes. – *Maria Dronningen af Skotland*, Marie Stuart blev af den skotske Regering sendt til Frankrig for at giftes med Henrik d. 2.'s Søn Frantz, da dette var Betingelsen for at Fra. vilde støtte Sk. mod England. Alliancen blev sluttet 1548. – *Dauphin*, Tronfølger. – *Conditioner*, Betingelser. – *Thuanus*, se Note t. S. 245. – *saasom Hovedet*, som den Overordnede.
- S. 257. *Fardag*, Flyttedag for Lejere. – *grundig*, forstandig. – *Gen-Genesis*, 1. Mosebog.
- S. 258. *beqvemmere*, mere egnet. – *Beqvemhed* for, Egnethed frem-